Lieta Nr.C12084322
ECLI:LV:DAUT:2022:0909.C12084322.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Krāslavā 2022. gada 9. septembrī

Daugavpils tiesa
tiesnese I.Stivriņa,
ar sekretāri I.Bidzāni,
tulcēm /pers. A/, /pers. B/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/ prasību pret /pers. D/ par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2021. gada 9. decembrī prasītāja /pers. C/ cēla tiesā prasību pret /pers. D/ par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu. Prasības pieteikums papildināts 2022. gada 11. maijā.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka 1994. gada 30. novembrī /pers. D/ pārdeva un prasītāja ar vīru /pers. E/ nopirka vasarnīcu - dārza mājiņu Nr./numurs/, kas atrodas dārzkopības kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums/ teritorijā /adrese/, zemes gabalā ar kadastra numuru /kadastra numurs/.

[1.2] Darījuma noformēšanu apliecina šādi dokumenti: 1) 1994. gada 30. novembra kvīts kases ieņēmumu orderim Nr.168 par dārza mājiņas pirkšanu par līguma cenu Ls 700,00 jeb 996,01 *euro*; 2) 1994. gada 30. novembra ieraksts kooperatīvās biedrības /Nosaukums/ grāmatā par /pers. E/ piederošo dārzkopības dārza saimniecību Nr./numurs/ /adrese/, pamatojoties uz kuru /pers. E/ tiek pieņemts dārzkopības biedrības sastāvā; 3) /pers. E/ nodotā pēc piederības inventarizācijas lieta (oriģināls), tajā skaitā 1984. gada 15. novembra akts par dārza mājiņas (uz zemes gabala Nr./numurs/) nodošanu ekspluatācijā (oriģināls); 4) /pers. E/ dārzkopības biedra naudas un saimniecisko rēķinu par dārza mājiņas apkalpošanu apmaksu apliecinoši dokumenti.

[1.3] No 1994. gada 30. novembra līdz 2002. gada 22. aprīlim dārza saimniecība ar dārza mājiņu Nr./numurs/ piederēja /pers. E/.

2002. gadā dārza saimniecība Nr./numurs/ ģimenes apstākļu dēļ tika pārformēta uz /pers. E/ sievu – prasītāju /pers. C/, ko apliecina šādi pierādījumi: 1) /pers. E/ 2002. gada 22. aprīļa iesniegums dārzkopības sabiedrības valdei ar lūgumu pārrakstīt dārza saimniecību Nr./numurs/ uz sievu /pers. C/; 2) /pers. C/ 2002. gada 7. jūnija iesniegums dārzkopības sabiedrības valdei par iestāšanos dārzkopības sabiedrības locekļu sastāvā; 3) /pers. C/ dārzkopības biedra naudas un saimniecisko rēķinu par dārza mājiņas apkalpošanu apmaksu apliecinoši dokumenti līdz 2021. gada augustam.

[1.4] 2021. gada 30. septembrī prasītāja vērsās Valsts zemes dienesta Latgales reģionālajā pārvaldē ar lūgumu veikt būves kadastrālo uzmērīšanu, uz ko saņēma noraidošu atbildi, jo „*2021. gada 5. oktobrī reģionālajā pārvaldē ir saņemts /pers. D/ iesniegums būves, kas atrodas uz zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs/, kadastrālajai uzmērīšanai, un 2021. gada 14. oktobra iesniegums ar paskaidrojumu, ka uz minētās zemes vienības esošā būve nav atsavināta, bet tikai mutiskā formā iznomāta /pers. E/, un rakstisks līgums nav sastādīts*".

[1.5] Mutvārdos atbildētājs apstiprināja savu vēlmi atgūt savā valdījumā dārza mājiņu un atteicās no konstruktīvas sarunas. Jau tiesvedības gaitā atbildētājs reģistrēja minēto nekustamo īpašumu zemesgrāmatā.

Kopš 2002. gada 22. aprīļa prasītāja ir minētās dārza mājiņas vienīgā valdītāja, un visu šo laiku īpašums atrodas arī prasītājas pastāvīgā lietojumā, neviens cits uz to nav pretendējis, un strīds par tiesībām faktiski nepastāvēja.

Saistības, kas tika nodibinātas ar pirkuma līgumu, /pers. D/ un /pers. E/ faktiski ir izpildījuši, proti, abi darījuma dalībnieki ir parakstījuši iesniegumu dārzkopības kooperatīvajai sabiedrībai /Nosaukums/, kā arī pārdevējs nodevis prasītājai valdījumā dārza mājiņu, kura to pieņēmusi.

[1.6] Kā uz patstāvīgu prasības apmierināšanas pamatu prasītāja atsaucas uz ieilguma iestāšanos, ievērojot, ka minētais nekustamais īpašums prasītājas valdījumā atrodas ilgāk par 10 gadiem, un līdz pat prasības celšanai tiesā atbildētājs nav izrādījis interesi par šo īpašumu, nav izteicis pretenzijas pret valdījumu.

[1.7] Pamatojoties uz Civillikuma 5., 911., 913., 998., 1000.-1022., 1024., 1587., 1588., prasītāja lūdz tiesu atzīt prasītājas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu – būvi ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums A/un būvi ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums B/, kas atrodas /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs/, reģistrētu Ūdrīšu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./nodalījuma numurs/; piedzīt no atbildētāja visus tiesāšanās izdevumus.

[2] Atbildētājs/pers. D/ par prasību sniedza tiesai rakstisku paskaidrojumu, norādot, ka prasību neatzīst un lūdz to noraidīt.

[2.1] Atbildētājs paskaidroja, ka 1994. gada 15. septembrī nomainīja savu trīs istabu dzīvokli Daugavpilī uz individuālo dzīvojamo māju ar gruntsgabalu Daugavpils pilsētā, un atbildētājam kļuva skaidrs, ka viņam piederošā dārza mājiņa /adrese/ var palikt bez pienācīgas aprūpes un var nonākt panīkumā. Tā kā 90.-gados, tā saucamajos „juku laikos" dārza mājiņu nebija izdevīgi pārdot, atbildētājs nolēma to iznomāt.

[2.2] 1994. gada novembrī /pers. E/ ieinteresējās par atbildētāja dārza mājiņu un piekrita ņemt to nomā ar atbildētāja noteikumiem. Vasarnīcas nomas noteikumi bija vienkārši - uzturēt vasarnīcu pienācīgā kārtībā un laicīgi maksāt par iznomāto vasarnīcu nodokļus.

Nododot mājiņu nomā /pers. E/, atbildētājs pielika 1984. gada 15. novembra aktu par ēkas pieņemšanu ekspluatācijā. /pers. E/ pārskaitīja uz atbildētāja sertifikātu rēķinu privatizācijas sertifikātus aptuveni Ls 150,00 vērtībā.

[2.3] 2021. gadā atbildētājs grasījās izbraukt uz Krieviju. Pārbaudot savus datus internetā, konstatēja, ka viņam ir nodokļu parāds, šī iemesla dēļ brauciens netika realizēts. Atbildētājs devās apskatīt savas vasarnīcas stāvokli un bija šausmās, jo visa teritorija bija ieaugusi brikšņos, sēta sagāzusies, mājas kores vējdēlis atkritis un elektrības vads uz jumta - avārijas stāvoklī.

Atbildētājs neatzīst /pers. C/ prasību, jo nav pārdevis minēto īpašumu, bet tikai iznomājis.

[3] Ar Daugavpils tiesas tiesneses 2022. gada 12. maija lēmumu, apmierinot prasītājas pārstāves pieteikumu, prasība tika nodrošināta, ierakstot Daugavpils tiesas Ūdrīšu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./nodalījuma numurs/nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs/, aizlieguma atzīmi atsavināt īpašumu, ieķīlāt vai apgrūtināt ar lietu tiesībām.

[4] Tiesas sēdē prasītājas /pers. C/ pilnvarotā pārstāve /pers. F/ uzturēja prasību un lūdza to apmierināt.

[4.1] Prasītājas pārstāve paskaidroja, ka prasītāja 2021. gada 30. septembrī ar e-iesniegumu vērsās Valsts zemes dienestā savu īpašuma tiesību realizēšanas nolūkā, proti, viņa vēlējās sakārtot dārza mājiņas dokumentus un reģistrēt īpašuma tiesības zemesgrāmatā. Prasītāja savāca visus nepieciešamos dokumentus, saņēma dārzkopības sabiedrības /Nosaukums/ izziņu, kurā dārzkopības sabiedrības priekšsēdētāja atreferēja dārzkopības sabiedrības rīcībā esošos dokumentus, aktuālo informāciju.

No šīs izziņas var pārliecināties, kādā veidā dārzkopības sabiedrībā esošās mājiņas dokumentālā puse bija sakārtota. Tajā norādīta 1994. gada 30. novembra kvīts kases ieņēmumu orderim Nr.168, protokols, inventarizācijas lieta, akts par mājiņas nodošanu ekspluatācijā, informācija par dārzkopības sabiedrības biedra naudas samaksu.

[4.2] Darījums notika dārzkopības administrācijā. Sākotnējie dokumenti bija noformēti uz /pers. E/ vārda, vēlāk, ņemot vērā /pers. E/ 2002. gada 22. aprīļa iesniegumu, dārzkopības sabiedrība piefiksēja jaunu biedru - /pers. C/, kura iestājās /pers. E/ vietā. No minētajiem dokumentiem nepārprotami var pārliecināties, ka 1994. gadā atbildētājs atsavināja Sivašovu ģimenei savu vasarnīcu.

[4.3] Taču, diemžēl, saņemot informāciju no Valsts zemes dienesta darbinieka vai no kāda cita avota, arī atbildētājs vērsās ar iesniegumu Valsts zemes dienestā, pieprasīja arhīvā visu dokumentu dublikātus un uzsāka vasarnīcas reģistrēšanas procedūru, un jau tiesvedības laikā atbildētājs noformēja īpašuma tiesības zemesgrāmatā.

Atbildētāja rīcība 1994.gadā apliecina, ka viņš atsavināja savu vasarnīcu, proti, viņš nodeva ne tikai pašu vasarnīcu lietošanā, bet arī visus dokumentus, saņēma pirkuma maksu 700 latus, noformēja attiecīgus iesniegumus dārzkopības sabiedrībā, izstājās no dārzkopības sabiedrības biedriem, pārstāja maksāt biedra naudu, pārstāja ne tikai rūpēties, lietot savu vasarnīcu, bet arī uzraudzīt to. Tādējādi atbildētājs ar savām darbībām parādīja, ka gandrīz 30 gadus atpakaļ viņš atsavināja savu vasarnīcu. Neraugoties uz to, izmantojot situāciju, ka /pers. C/ laicīgi nenoformēja visus dokumentus, /pers. D/ nolēma negodprātīgi noformēt vasarnīcu uz sava vārda.

[4.4] Prasītājas pārstāve lūdza apmierināt prasību, atzīt /pers. C/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu un piedzīt visus tiesāšanās izdevumus.

[5] Atbildētājs/pers. D/ tiesas sēdē norādīja, ka neatzīst prasību un lūdz to noraidīt. Atbildētājs uzskata, ka prasītāja mēģina maldināt tiesu.

[5.1] Prasītāja ir saņēmusi atteikumu no Valsts zemes dienesta, Krāslavas novada domes, zvērināta notāra un Daugavpils tiesas. Visos šajos atteikuma dokumentos figurē tikai atbildētāja uzvārds. Atbildētājs ir reģistrējis īpašumtiesības uz minēto dārza mājiņu zemesgrāmatā.

[5.2] 1994. gadā atbildētājs iznomāja /pers. E/ savu vasarnīcu, nevis pārdeva, jo netika noformēts nekāds pirkuma - pārdevuma līgums. Atbildētājs iedeva /pers. E/ pieņemšanas aktu par mājiņas nodošanu ekspluatācijā ar mērķi, lai /pers. E/ varētu veikt visus maksājumus. /pers. E/ pateicībā par lietošanu pārskaitīja atbildētājam sertifikātus, to var nosaukt par nomas maksu. Sertifikātus atbildētājs saņēma kaut kur pusgada laikā pēc nomas attiecību nodibināšanas, šī maksa bija tāda kā pateicība. Sertifikāta tirgus cena toreiz bija Ls 0,50, kopumā atbildētājs saņēma sertifikātus 150 latu vērtībā.

[5.3] Atbildētājs neapstrīd, ka ir parakstījis 1994. gada 21. novembrī dārzkopības biedrībai iesniegto lūgumu izslēgt viņu no dārzkopības biedrības, kurā norādīts, ka viņš ir pārdevis savu dārza mājiņu par Ls 700. Taču šādu iesniegumu atbildētājs sniedza dārzkopības biedrībā ar nodomu, lai /pers. E/ tiktu uzņemts biedrībā, lai viņam būtu tiesības tur atrasties. Faktiski naudas summu Ls 700 atbildētājs nav saņēmis, bet tikai sertifikātus Ls 150 vērtībā.

[5.4] Visa atbildētāja uzmanība, spēki un naudas līdzekļi tajā laikā tika veltīti jauniegādātajai mājai, tāpēc viņam nebija laika nodarboties ar vasarnīcu. Atbildētājs vēlējās, lai tā vienkārši tiktu pieskatīta, lai cilvēki to lietotu, lai vasarnīca būtu drošās rokās. Atbildētājs bieži bija ciemos pie citu vasarnīcu īpašniekiem un vienmēr pievērsa uzmanību savai vasarnīcai, priecājās, redzot, ka tā tiek pieskatīta un apkopta. Taču, kad ieradās tur 2021. gadā un ieraudzīja, kas tur notiek, uzreiz vērsās pie biedrības priekšsēdētājas /pers. G/, kura sameloja, teikdama, ka /pers. C/ strādā Anglijā, bet /pers. E/ ir jūrnieks. Tāpēc atbildētājs nolēma savest vasarnīcu kārtībā un noformēt zemesgrāmatu. Uzskata, ka prasība nav pamatota un ir pilnībā noraidāma, jo dārza mājiņa netika pārdota.

[6] Liecinieks/pers. E/ – prasītājas /pers. C/ bijušais laulātais - tiesas sēdē liecināja, ka dārza mājiņu, kas atrodas dārzkopības kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums/ teritorijā, viņš nopirka 1994. gadā no /pers. D/. Tajā laikā blakus /pers. D/ vasarnīcai dzīvoja liecinieka sievastēvs un viņš paziņoja, ka atbildētājs vēlās pārdot savu dārza mājiņu, arī citi cilvēki runāja, ka šī dārza mājiņa tiek pārdota.

[6.1] Liecinieks vērsās pie īpašnieka /pers. D/, abi satikās, vienojās par cenu – /pers. D/ prasīja par vasarnīcu Ls 700, viņš palūdza samaksāt nevis naudā, bet sertifikātos. Kamēr liecinieks pirka sertifikātus, to cena pieauga, līdz ar to nopirka sertifikātus ne par Ls 2, bet par Ls 2,50. Tādējādi vasarnīca viņam izmaksāja vairāk kā Ls 700. Tajā laikā, kad minimālā alga bija Ls 50, vasarnīca tika nopirkta par lielu naudu.

[6.2] Neatceras, kad konkrēti tika pārskaitīti sertifikāti, tas bija 1994.gads. Visi sertifikāti tika pārskaitīti vienā darījumā uz /pers. D/ sertifikātu kontu. Pēc sertifikātu pārskaitīšanas dārzkopībā tika noformēta /pers. D/ izstāšanās no sabiedrības sakarā ar vasarnīcas pārdošanu un liecinieka uzņemšana sabiedrībā. Darījumu noformēja biedrība. Visu dokumentu, tādu kā dārza mājiņas pieņemšanas - nodošanas akta un citu dokumentu oriģināli tika atdoti lieciniekam kā pircējam.

[6.3] Par vasarnīcas nomu ar /pers. D/ nekad nekādas runas nebija, notika tikai un vienīgi vasarnīcas pārdošana. Vēlāk 2002. gadā minētā dārza mājiņa tika pārformēta liecinieka bijušajai laulātajai /pers. C/, kura turpināja saimniekot un uzturēt vasarnīcu. Liecinieka un /pers. C/ laulība tika šķirta pirms septiņiem gadiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausījusies pušu paskaidrojumus un liecinieka sniegtās liecības, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[7.1] Atbilstoši Civilprocesa likuma 10.panta pirmajai daļai puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā, kas nozīmē, ka pušu strīdīgās attiecības tiesa apspriež pēc tiem datiem, kurus puses iesniegušas tiesai, citiem vārdiem, puses ievāc visu materiālu, bet tiesa ir pilnīgi pasīva – tā tikai pārbauda un novērtē pušu iesniegto materiālu (*Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933., - 235.lpp.).*

Civilprocesa likuma 8.panta pirmā daļa uzliek pienākumu tiesai noskaidrot tos lietas apstākļus, kuri ietilpst pierādīšanas priekšmetā un kuriem ir nozīme lietas izspriešanā. Tādējādi tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar lietas dalībnieku iesniegtajiem pierādījumiem lietā (Civilprocesa likuma 190.panta otrā daļa).

Civillikuma 1402.pants nosaka, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

[7.2] Lietas izskatīšanā noskaidrots un lietā nav strīda, ka laika periodā no 1984. gada 15. novembra līdz 1994. gada 21. novembrim nekustamais īpašums - dārza mājiņa Nr./numurs/, kas atrodas dārzkopības kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums/ teritorijā /adrese/, zemes gabalā ar kadastra numuru /kadastra numurs/, piederēja atbildētājam /pers. D/.

Lietas materiālos esošais akts, kas apstiprināts ar Daugavpils pilsētas Tautas deputātu padomes izpildkomitejas 1984. gada 27. novembra lēmumu, apliecina, ka 1984. gada 15. novembrī /pers. D/ uzbūvētā dārza mājiņa tika pieņemta ekspluatācijā (lietas lapa 10, 11).

Zemesgrāmatas nodalījuma informācija apliecina, ka nekustamais īpašums ar kadastra Nr./kadastra numurs/2022. gada 28. aprīlī tika ierakstīts Ūdrīšu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./nodalījuma numurs/, kā /pers. D/ īpašums, pamatojoties uz 1984. gada 15. novembra aktu par ēku

pieņemšanu ekspluatācijā (lietas lapa 73).

[7.3] Prasītāja/pers. C/ norāda, ka minēto dārza mājiņu Nr./numurs/ atbildētājs 1994. gadā pārdeva viņas ģimenei, tā tika noformēta uz prasītājas laulāto /pers. E/, un vēlāk 2002. gadā tā pārgāja prasītājas īpašumā.

Savukārt atbildētājs norāda, ka 1994. gadā minēto dārza mājiņu Nr./numurs/ tikai iznomājis /pers. E/, nevis pārdevis, ar nomas noteikumiem uzturēt vasarnīcu pienācīgā kārtībā un laicīgi maksāt par iznomāto vasarnīcu visus maksājumus.

[7.4] Civillikuma 1060.pantā noteikts, ka „*prasītājam jāpierāda sava īpašuma tiesība. Šim nolūkam pietiek, ja viņš pierāda, ka patiesi ieguvis šo tiesību tiesīgā kārtā; pēc tam jau atbildētājam jāpierāda, ka prasītājs vairs nav īpašnieks*".

Civillikuma 1482.pantā noteikts, ka darījumi jāizteic rakstiski vai nu pēc likuma, vai pēc dalībnieku labprātīgas vienošanās. Atbilstoši Civillikuma 1483.panta 3.punktam likums prasa rakstisku formu, kad tas jāieraksta zemes grāmatās.

Savukārt Civillikuma 1487.pantā noteikts, ka rakstiska forma vajadzīga tādēļ, ka darījums zināmos gadījumos nevar būt spēkā bez ierakstīšanas zemesgrāmatās, tad darījums saista pats par sevi arī bez tā izteikšanas rakstiskā formā, tiklīdz starp tā dalībniekiem notikusi vienošanās par visām tā būtiskām sastāvdaļām. Tādēļ nevienam no viņiem nav tiesības no šās vienošanās vienpusēji atkāpties un katrs var prasīt, lai otrs taisa attiecīgu aktu.

Atbilstoši Civillikuma 1488.pantam, kad prasības tiesību uz darījuma pamata vispār un par tā izpildīšanu sevišķi likums dara atkarīgu no tā rakstiskās formas, tad, ja rakstisks akts nav sastādīts, jāievēro sekojošais: darījumam, ko izpildījušas abas puses, ir tādas pašas sekas, kādas tam būtu, ja tas būtu uzrakstīts, un to, kas pēc tā jau dots vai izdarīts, nevar prasīt atpakaļ.

[7.5] No lietas materiālos esošās dārzkopības kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums/ 2021. gada 17. septembra izziņas izriet, ka „*1994. gada novembrī /pers. D/ pārdeva un /pers. E/ nopirka dārza mājiņu Nr./numurs/, kas atrodas dārzkopības kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums/ teritorijā, zemes gabalā ar kadastra numuru /kadastra numurs/(/adrese/)*" (lietas lapa 22).

[7.5.1] Dārzkopības kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums/ priekšsēdētāja minētajā izziņā apliecina, ka dārza mājiņa Nr./numurs/ 1994. gada 30. novembrī tika piešķirta lietošanai /pers. E/. Sabiedrības priekšsēdētāja norāda, ka darījumu apliecina šādi dokumenti: - 1994. gada 30. novembra kvīts kases ieņēmumu orderim Nr.168 par dārza mājiņas pirkšanu par līguma cenu; - 1994. gada 30. novembra ieraksts kooperatīvās biedrības /Nosaukums/ grāmatā par /pers. E/ piederošo dārzkopības dārza saimniecību Nr./numurs/ /adrese/, pamatojoties uz kuru /pers. E/ tiek pieņemts dārzkopības biedrības sastāvā; - /pers. E/ nodotā pēc piederības inventarizācijas lieta, tajā skaitā 1984. gada 15. novembra akts par dārza mājiņas (uz zemes gabala Nr./numurs/) nodošanu ekspluatācijā; - /pers. E/ dārzkopības biedra naudas un saimniecisko rēķinu par dārza mājiņu apkalpošanu apmaksu apliecinoši dokumenti; - /pers. C/ iesniegums dārzkopības sabiedrības valdei par iestāšanos dārzkopības sabiedrības locekļu sastāvā no 2002. gada 7. jūnija.

[7.5.2] Lietas materiālos esošā 1994. gada 30. novembra kvīts kases ieņēmumu orderim Nr.168 apliecina, ka „*no /pers. E/ par dārza mājiņas Nr./numurs/ pirkšanu par līguma ce*nu" ir saņemta naudas summa Ls 700,00 (lietas lapa 9).

[7.5.3] Lietā esošais /pers. D/ 1994. gada 21. novembra iesniegums dārzkopības biedrības valdes priekšsēdētājam apliecina, ka atbildētājs minētajā datumā vērsies dārzkopībā ar iesniegumu, „*lūdzot izslēgt viņu no dārzkopības biedrības, zemes gabals Nr./numurs/, sakarā ar dārza mājiņas ar saimniecības ēku un augļu un ogu stādījumu pārdošanu par 700 (septiņiem simtiem) latu*" (lietas lapa 13, 14).

[7.5.4] /pers. E/ iesniegums dārzkopības biedrībai apliecina, ka /pers. E/ 1994. gada 30. novembrī ir vērsies ar iesniegumu pie dārzkopības biedrības valdes priekšsēdētāja, lūdzot uzņemt viņu dārzkopības biedrībā sakarā ar zemes gabala Nr./numurs/, dārza mājiņas un saimniecības ēku un augļu un ogu stādījumiem pirkumu (lietas lapa 15, 16).

[7.5.5] No lietas materiālos esošā /pers. E/ 2002. gada 22. aprīļa iesnieguma dārzkopības biedrībai redzams, ka /pers. E/ ir vērsies dārzkopības biedrībā ar lūgumu noformēt dārza zemes gabalu Nr./numurs/, kas atrodas /adrese/, uz viņa sievas /pers. C/ vārda (lietas lapa 17, 18).

[7.5.6] Lietā iesniegtās kases ieņēmumu orderu kvītis apliecina, ka kopš 2002. gada dārzkopības biedrības biedra naudas samaksu veica prasītāja /pers. C/ (lietas lapa 20, 21).

[7.5.7] Liecinieks/pers. E/ tiesas sēdē liecināja, ka 1994. gadā vērsās pie dārzkopības biedrības dārza mājiņas Nr./numurs/ īpašnieka /pers. D/ sakarā ar vēlmi iegādāties nekustamo īpašumu, abi satikās, vienojās par cenu, /pers. D/ pārdeva vasarnīcu par Ls 700. Pārdevējs palūdza samaksāt nevis naudā, bet sertifikātos, ko liecinieks arī izpildīja, pārskaitot sertifikātus uz /pers. D/ sertifikātu kontu. Pēc sertifikātu pārskaitīšanas dārzkopībā tika noformēta /pers. D/ izstāšanās no sabiedrības sakarā ar vasarnīcas pārdošanu un /pers. E/ uzņemšana sabiedrībā sakarā ar vasarnīcas iegādi. Pēc pirkuma noformēšanas dārzkopības sabiedrībā visu dokumentu oriģināli tika nodoti /pers. E/. 2002. gadā minētā dārza mājiņa tika pārformēta /pers. E/ laulātajai /pers. C/.

[7.6] Civillikuma 2002.pants noteic, ka pirkums ir līgums, ar ko viena puse apsola otrai par norunātas naudas summas samaksu atdot zināmu lietu vai tiesību. Atbilstoši Civillikuma 2004.panta nosacījumiem pirkuma līgums uzskatāms par noslēgtu, kad abas puses vienojušās par pirkuma priekšmetu un maksu.

Tiesa atzīst par pierādītu lietas izskatīšanā, ka 1994. gadā starp /pers. D/ un /pers. E/ ir noticis pirkuma darījums, proti, /pers. D/ ir pārdevis un /pers. E/ ir nopircis dārza saimniecību Nr./numurs/ /adrese/ par Ls 700, atbilstoši Civillikuma 2004.pantam puses vienojās par pirkuma priekšmetu un maksu.

To, ka darījums ir noticis, apliecina lietā iesniegtie rakstveida pierādījumi - dārzkopības kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums/ 2021. gada 17. septembra izziņa, 1994. gada 30. novembra kvīts kases ieņēmumu orderim Nr.168, /pers. D/ 1994. gada 21. novembra iesniegums dārzkopības biedrībai, /pers. E/ 1994. gada 30. novembra iesniegums dārzkopības sabiedrībai - kopsakarā un savstarpējā saistībā ar liecinieka sniegtajām liecībām un pušu paskaidrojumiem.

Tiesas ieskatā, lai gan par minēto darījumu nav sastādīts rakstisks akts, darbības, kas ir veiktas, liecina, ka abas puses ir darījumu izpildījušas, līdz ar to darījumam ir tādas pašas sekas, kādas būtu, ja būtu sastādīts rakstisks pirkuma līgums.

[7.7] Saskaņā ar Civillikuma 927.pantu īpašums ir pilnīgas varas tiesība par lietu, t.i. tiesība valdīt un lietot to, iegūt no tās visus iespējamos labumus, ar to rīkoties un noteiktā kārtā atprasīt to atpakaļ no katras trešās personas ar īpašuma prasību.

Saskaņā ar Civillikuma 1041.pantu īpašnieks var atprasīt savu lietu ar īpašuma prasību no jebkura trešā valdītāja. Civillikuma 1044.pants noteic, ka īpašuma prasību īpašnieks var celt pret katru, kas prettiesīgi aiztur viņa lietu; tās mērķis ir atzīt īpašuma tiesību un sakarā ar to piešķirt valdījumu.

Īpašuma prasībā prasītājam jāpierāda: 1) īpašuma tiesība uz atprasāmo lietu vai, ka tā iegūta likumīgā ceļā (prasības aktīvais pamats), 2) ka atprasāmā lieta atrodas atbildētāja valdīšanā (prasības pasīvais pamats) (…) (*Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933., - 769.lpp.*).

Tiesa atzīst, ka prasītāja ir pierādījusi, ka atprasāmā lieta – nekustamais īpašums ar kadastra Nr./kadastra numurs//adrese/, iegūta likumīgā ceļā – pirkuma līguma rezultātā un pašreiz minētais nekustamais īpašums atrodas atbildētāja valdīšanā.

[7.8] Tiesa atzīst par nepamatotu un nepierādītu atbildētāja paskaidrojumu, ka viņš nevēlējās pārdot dārza mājiņu Nr./numurs/, bet gan tikai iznomāt.

Atbilstoši Civillikuma 2124.pantam nomas līgums uzskatāms par noslēgtu, tiklīdz abas puses vienojas par nomas līguma būtiskām sastāvdaļām, tas

ir, par priekšmetu un maksu.

Atbildētājs tiesas sēdē nevarēja paskaidrot, uz kādu termiņu, viņaprāt, noslēgts nomas līgums, kādā apmērā tika paredzēta nomas maksa un kādai jābūt samaksas kārtībai. Tādējādi attiecībā uz nomas līguma pastāvēšanu, iztrūkstot nomas līguma būtiskām sastāvdaļām, lietā nav gūti pierādījumi.

[8] Turklāt ar lietā esošiem pierādījumiem, pušu paskaidrojumiem un liecinieka liecībām pierādīts, ka minētais nekustamais īpašums ar kadastra Nr./kadastra numurs//adrese/ /pers. C/ tiesiskajā valdījumā atradās no 1994. gada 30. novembra līdz 2021. gada augustam, proti, - gandrīz 27 gadus.

[8.1] Civillikuma 910.pantā noteikts, ka valdījums ir vai nu labticīgs, vai ļaunticīgs. Labticīgs valdītājs ir tas, kas pārliecināts, ka nevienam citam nav vairāk tiesību valdīt lietu, kā viņam. Civillikuma 998.pantā noteikts, ka ar ieilgumu lietu iegūst par īpašumu, ja ieguvējs to ir valdījis likumā noteiktu laiku kā savu, ievērojot arī citus likumiskus nosacījumus.

Atbilstoši Civillikuma 999.pantam, lai valdījums nodibinātu īpašumu ar ieilgumu, ir vajadzīgi: priekšmets, ko var iegūt ar ieilgumu (1000. - 1005.p.); tiesisks pamats (1006. - 1012.p.); valdītāja laba ticība (1013. - 1017.p.); nepārtraukts valdījums (1018. - 1022. p.); noteiktā laika notecējums (1023. un 1024.pants); lietas īpašnieka tiesiska iespēja izlietot savu tiesību uz lietu (1025.-1029.p.).

[8.2] Saskaņā ar Civillikuma 1024.pantu, kas pēc ieilguma noteikumiem valdījis desmit gadu laikā nekustamu īpašumu, kurš zemes grāmatās uz viņa vārdu nav ierakstīts, tas atzīstams par tādu, kas ieguvis šo nekustamo īpašumu ar ieilgumu, un tam ir tiesība un pienākums prasīt šā iegūšanas pamata ierakstīšanu zemes grāmatās uz savu vārdu.

[8.3] Saskaņā ar Civillikuma 1021.pantu, ja ieilguma laikā vairākas personas valdījušas lietu cita pēc citas un tas, pret ko tek ieilgums, valdījumu nav pārtraucis, tad priekšgājēja valdījums pēcniekam nāk par labu, tā kā visu tādu personu valdījuma laiki saskaitāmi kopā.

[8.4] Ņemot vērā minēto, konstatējams, ka pastāv visi Civillikuma 999.pantā noteiktie priekšnosacījumi – priekšmets, ko var iegūt ar ieilgumu, tiesiskais pamats, valdītājas laba ticība, nepārtraukts valdījums, noteikta laika notecējums, lietas īpašnieka tiesiska iespēja izlietot savu tiesību uz lietu, kas dod pamatu atzīt, ka prasītāja /pers. C/ minēto nekustamo īpašumu ieguvusi ar ieilgumu.

Tiesa atzīst, ka prasītāja ir pierādījusi savas īpašuma prasības pamatotību, līdz ar to ir atzīstamas /pers. C/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ar kadastra Nr./kadastra numurs//adrese/.

[9] Ar Daugavpils tiesas tiesneses 2022. gada 12. maija lēmumu apmierināts /pers. C/ pieteikums par prasības nodrošināšanu un Daugavpils tiesas Ūdrīšu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./nodalījuma numurs/nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs/, tika ierakstīta aizlieguma atzīme, nosakot aizliegumu nekustamā īpašuma atsavināšanai, ieķīlāšanai vai apgrūtināšanai ar lietu tiesībām.

Ņemot vērā, ka prasība ir apmierināma, tiesa uzskata, ka prasības nodrošinājums jāsaglabā līdz sprieduma izpildei. Apstākļi, kas bija par pamatu prasības nodrošinājuma piemērošanai, nav mainījušies, līdz ar to nav tiesiska pamata prasības nodrošinājuma atcelšanai.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja par labu prasītājai ir jāpiedzen tiesas izdevumi – valsts nodeva 149,40 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 *euro.*

[11] Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto, saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 15., 41., 97., 187., 190., 193., 195., 199., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

Apmierināt /pers. C/ prasību pret /pers. D/ par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu.

Atzīt /pers. C/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ar kadastra Nr./kadastra numurs//adrese/ (būvi ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums A/un būvi ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums B/), ierakstītu Ūdrīšu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./nodalījuma numurs/.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts nodevu 149,40 *euro* (viens simts četrdesmit deviņi *euro* 40 centi) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,37 *euro* (pieci *euro* 37 centi), kopā – 154,77 *euro* (viens simts piecdesmit četri *euro* 77 centi).

Prasības nodrošinājumu saglabāt līdz sprieduma izpildei.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas – 2022. gada 9. septembra Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Daugavpils tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams tiešsaistes sistēmā 2022.gada 9. septembrī.

Tiesnese I.Stivriņa

Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisku parakstu un satur laika zīmogu